

otesanih političkih agitatorjev. Za izobraženo damo je res težko hoditi v družbo, ki stoji na višini „Naroda“ in „Tovariša“. Če pomislimo, da je bilo več omenjenih učiteljic nedavno še v „Narodu“ sirovo napadenih, vendar nihče od njih ne more zahtevati, da bi hodile v tako družbo, ki je po naobrazbi — vkljub nasprotnemu zatrdilu „Učiteljskega Tovariša“ — mnogo manj kakor one!

Takoj zraven tega se glasi odstavek: „Nesramnost liberalnih učiteljev proti katehetom“. — Ponatisnil je našo izjavo, da je ustanovljeno društvo katehetov ter upamo, da se bodo odslej kateheti bolj brigali za verouk kot za politiko, potem dostavlja: Liberalni učitelji, ki stojijo na stališču svobodne šole, naj ne bodo v skrbeh za verouk! Društvo je ustanovljeno, in jeza liberalcev je dobro znamenje za njegovo bodočnost.“ — Iz prve izjave se natančno razvidi namen našega klerikalizma, razdvojiti namreč učiteljstvo, kar je že nešteto krat poizkušal, a vselej brezuspešno. Sedaj je poizkušal svojo srečo pri učiteljicah, nalagal se je, da so bile sirovo napadene v „Narodu“, ki je bil vedno zlasti proti damam jako galanten. Nalagal se je, da bi „Učit. Tov.“ kdaj trdil, da bi bile učiteljice po naobrazbi mnogo manj vredne od učiteljev, marveč je vedno zastopal enakopravnost: enaka izobrazba — enake pravice in plače so bile in bodo vedno geslo našega glasila.

Res je, da je nekaj učiteljic jako mlačnih glede naše stanovske organizacije, a častna večina jih je zavednih, kolegialnih, naprednih in tudi delavnih. Ako pa niso v politiki danes še tako prebujene kakor moški, pripisati imamo to ženski naravi in duhu časa, ker se pri nas sploh ženstvo malo peča s politiko največ zaradi tega, ker je njih ženski pones užaljen zavoljo prikrajsanih pravic. Kadar prinese demokratski duh časa tudi ženi v politiki enako pravico z moškim, stopile bodo zanesljivo tudi one na površje. Kar se pa tiče nasveta, da naj se učiteljice izogibljejo družbe neotesanih političkih agitatorjev, naj naš klerikalizem lepo molči! Mi vemo najbolje, kje so neotesani politički agitatorji, ki so z zlorabo vere, peklom in večnim pogubljenjem, lažjo, obrekovanjem, ubijanjem bližnjega na časti in poštenju, z nasilno agitacijo po hišah, s podkupovanjem, grožnjo, silo, zvijačo, hujskanjem itd. delovali med našim narodom — in to neotesano, nasilno, krivično in pregrešno delo je delo našega klerikalizma! Le tem zlorabam, pritisku in terorizmu v največji meri se ima zahvaliti za svojo zmago, na katero je toliko ponosen. Vemo dobro, da ne smemo o volitvah gledati vedno na povečalno niti na pomanjševalno steklo, več ali manj nerednosti se godi povsod in pri vsaki stranki, a neotesanosti klerikalnih agitatorjev in tudi govornikov na shodih so večinoma povsod presegale meje dostojnosti, pa tudi v veliki meri meje katoliške morale. Kako je pa to, da se klerikalizem tako strašno hujuje nad „Učit. Tov.“, ki ga že toliko let kliče na bojno polje — na odgovor zaradi storjenih krivic in zlorabe vere, pa odgovora nikakor noče dati? Ali ne smrdi tem psevdokatolikom resnica, ki jo hočejo le z zasmehom, zaničevanjem, zavijanjem, zmerjanjem in metanjem peska v oči javnosti omiliti in delati se lepe? „Učit. Tov.“ je pripravljen kot pošteno glasilo poštenega učiteljstva vse preklicavati, ako je delal klerikalizmu krivico s svojo pisavo.

(Dalje)

Javna kvalifikacija.

Dolgo vrsto let prosi učiteljstvo za javno kvalifikacijo, a vse zaman. Brez pravega vzroka se ta zahteva ne izpolni, četudi se je rodila le zaradi nujne potrebe. Kar se je od nasprotnikov javne kvalifikacije navedlo, so le piškavi izgovori. Dobro bi

bilo, ko bi našli nekatere slučaje, ki osvetlujejo to uradno tajnost in pokazali, koga ščiti ta tajnost in kaj se pod njenim plaščem dostikrat zgodi. Kdo razreduje? Nadzorniki in nadučitelji. Poštenega dela jih vendar ni treba biti sram ali strah. Če pa kdo nepošteno ravna pri kvalifikaciji, je tembolj potreba javnosti.

Kakor pri vsem, tako se tudi v tej reči drugim stanovom godi boljše. Ravno letos je c. kr. železniško ministrstvo to zadevo rešilo za uradnike in sluga. O tem poroča več „Deutsch-österreichische Lehrerzeitung“. Vsak uslužbenec državne železnice dobi od avgusta t. l. naprej ob gotovem roku, na zahtevo pa tudi ob izrednem roku izpričevalo o sledečih točkah:

K. k. Staatsbahndirektion . . .

K. k. österreichische Staatsbahnen, Dienststelle . . .

Die zum regelmäßigen Qualifikationstermine des Jahres . . . (außerordentlichen Termine am . . .) vorgenommenen Dienstbeschreibung des (Vor- und Zuname) . . . (Diensteigenschaft) Bahn . . . lautet betreffs

a) allgemeiner Befähigung zum Eisenbahndienste . . .

b) Fleiß . . .

c) dienstlichen Benehmens . . .

d) Gesamterfolges der Verwendung . . .

e) Würdigung zur Ernennung und Beförderung . . .

f) Eignung für höhere Dienstposten . . .

g) Anmerkung.

N . . . , am . . .

Für die Richtigstellung der Mitteilung:

Der Dienstvorstand:

(Name und Diensteigenschaft.)

Zdaj bo pa na železnicah menda vse narobe, ker imajo uslužbenci javno kvalifikacijo, in še na vedenje izven službe je ministrstvo pozabilo!

Zakaj tega ne privoščijo učiteljstvu, v resnici ne razumemo, najbrž — sami ne vedo. Mogoče pa zaradi tega, ker je to želja učiteljstva, samega, ker bi mu bila javna kvalifikacija v korist.

To je tudi zadeva, ki jo moramo izvojevati tako, da bo odgovarjala načelom pravičnosti, modernosti in demokraciji.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ljutomerski okraj je zborovalo dne 7. novembra v Ljutomeru.

Po običajnem predsednikovem pozdravu se prečita zapisnik zadnjega zborovanja in odobri.

Tov. Ovetko poda svoje temeljito poročilo v učiteljskem zborovanju na Dunaju, ki so ga navzoči poslušali z zanimanjem in z vso pozornostjo.

Nato nas popelje tov. Dostal v duhu med naše severne brate v slovanski Velegrad in Krakov. Predsednik se zahvali tovarišema za izborna predavanja in priporoča tov. Dostalu, da objavi svoj potopis v „Učit. Tov.“

Zatem pride razgovor o „Zvezi štaj. učiteljev in učiteljic“. Na občno željo se odpošlje k seji upravnega odbora kot zaupnika tov. Tomažiča. Prečitajo se tudi „Zavezina“ pravila in podvržejo kritiki.

Predlog tov. Mavriča, da se založijo pravila našega učiteljskega društva v „Učiteljski tiskarni“, se sprejme.

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo za koprski okraj zboruje 5. dne decembra t. l. ob 10. uri predpoldne na Kozini v prostorih g. Ivana Šiskoviča s sledečim dnevnim redom: 1.

* Potopis objavimo čimprej!

Uredn.